

Tietotekstistä selvää yhdessä

Tarja Ruohonen

Ryhmässä oppilaiden lukutaito vaihtelee

- Luokassa on aina eritahtisia lukijoita.
- Joidenkin lukeminen on hidasta, ja pitkien tekstien ymmärtäminenkin takkuua.
- Jotkut lukevat nopeasti ja joutuvat odottamaan toisia.
- Nopean lukijan tekstin ymmärtämisen taidot eivät aina ole hyvät. Nopeus voi olla mekaanisen lukemisen nopeutta.

Otetaan yhdessä tietotekstistä selvää

Vaihe 1:

Silmäillään yhdessä tekstiä opettajan johdolla, ei kuitenkaan aloiteta lukemista vielä.

Mistä teksti kertoo? Millainen teksti on tulossa otsikon perusteella?

Mitä tiedät asiasta jo nyt?

Mikä kuvat tai graafit käsittelevät?

Mitä väliotsikot kertovat?

Vaihe 2:

Jaetaan pitkä teksti kappaleittain 2-3 hengen oppilasryhmille. Ryhmässä on oltava sekä nopeita että hitaita lukijoita, sekä taitavia että vähemmän taitavia oppilaita.

Oppilaat lukevat ryhmässä tekstin ja selvittävät oman osuutensa (kappaleiden /jakson) pääasiat. Mistä oma kappale kertoo? Mitä asiasta sanotaan? Millaisia esimerkkejä tai yksityiskohtia asiasta annetaan? Opettaja voi tarvittaessa tehdä apukysymyksiä esimerkiksi sanojen merkityksestä. Oppilaat voivat itse tehdä sanaston kappaleessa olevista pitkistä tai oudoista sanoista.

Vaihe 3:

Kerätään yhdessä mind map taululle. Jokainen ryhmä selostaa oman osuutensa pääasiat ja antaa näistä esimerkin tai yksityiskohdan. Näistä syntyy yhteiset muistiinpanot kaikille. Muistiinpanot kirjoitetaan vihkoon.

Vaihe 4:

Ryhmän oppilaat selostavat toisilleen tiivistelmän koko luetusta tekstistä mind mapin perusteella.

Hyödyt:

- Lukutaidon nopeuden vaihtelu ryhmässä ei haittaa niin paljon, kun jokaisen osalta luettava teksti on lyhyempi.
- Ryhmä on yhdessä vastuussa omasta mind- map –osuudestaan, jokainen joutuu lukemaan aktiivisesti ja ymmärtäen.
- Muistiinpanot sanallistetaan itse, eikä vain jäljennetä opettajan tekstiä.
- Suullinen selostus ja muistiinpanot koskevat kuitenkin koko tekstiä, vaikka jokainen ryhmä joutuu lukemaan vain vähän.
- Menetelmä ei segregoi ai/S2-statusen mukaan.